

ADATTÁR

EGY BAROKK ISKOLADRÁMA KORA

Ferenczi Zoltán „A kolozsvári színészet és színház története“ c. művében (1897. 51. l.) a jezsuiták erdélyi színelőadásairól szólva a következőket írja: „Szebenbe legelőször Básta vitt jezsuitákat 1602 szept. 12-én... de Bástával együtt ők is elvonultak... Szeben is csak 1686-ban látott ismét jezsuitákat, kiket Karaffa hozott magával; collegiumot csak 1699-ben rendeztek be Leopold rendeletére. Az első templomot a katolikusoknak utóbb Steinville eszközölte ki a várostól 1716 febr. 16-án... A jezsuitáknak Virmont gr. (Damian Hugó) eszközölte ki templomhelyül 1621. aug. 26-án... a céh- és áruszínekkel megakartott helyet... E nevezetes alkalomra, tehát 2 nappal utóbb, aug. 28-án, minden lehető fényel előadhatták a *Nuptiae Aetatis Aureae cum Genio Transsilvaniae* c. iskolai drámát.“ Hogy az itt szereplő dátumok körül az olvasónak ne legyen aggodalma, két lappal alább a Batthyány-könyvtár isk. dráma kéziratai kötetéről mondja, hogy rajta ez a jelzés: „Residentiae S. J. Cibinii 1636. inscript.“ Az e kéziratban lévő drámákat pedig mind a XVII. század harmincas éveinek más rendházakban történt előadásaihoz köti.

Amikor húsz-egynéhány évvel ezelőtt a magyarországi iskoladráma történetével foglalkoztam, annyira készpénznek vettem Ferenczi adatát, hogy forrására nem is mentem vissza. Később is hajlandó voltam Ferenczi megbízhatóságával szemben sajtóhibának tekinteni a Pukánszky Béla nagy gonddal készült művében (*Geschichte des deutschen Schrifttums in Ungarn*, 1931. 370. l.) előkerülő 1721-es évszámot. Nem ütköztem meg azon sem, hogy Juharos (A magyarországi jezsuita iskoladrámák története, 1933) és Dombi Béla (A drámaírás kísérletei Magyarországon, 1932) a szebeni dráma előadásának időpontját 1621-re teszik. Ferenczi pontosságában bízva illesztettem magam is nemrég megjelent könyvemben (A tizenhetedik század, 1935. 213. l.) e darabot a XVII. század drámatermésébe. Timár Kálmán, a jeles kolocsi irodalomtörténet-kutató figyelmeztetett reá, hogy Ferenczi tévedésének vagyok az áldozata. Csakugyan, E. Filtsch az erdélyi német színészet történetében *Archiv d. Vereines f. siebenb. Landeskunde*, NF. XXI. 527.) világosan 1721-es évszámot ír, K. Schwarz pedig ugyanezen *Archiv V. kötetében* (107 l.) így teszi közzé az általa felfedezett drámaprogramot: „*Nuptiae Aetatis Aureae cum Genio Transsilvaniae ab ill., per ill., praenob. ac ingenua juventute scholastica Patrum Societatis Jesu in theatro celebratae CIBINII die Augusti Anno 1721.*“

A Ferenczi tévedése folytán XVII. századnak tartott darabot tehát a XVIII. század drámatermésébe kell iktatnunk.

Alszeghy Zsolt